

De geschiedenis van het vak kent diverse grootheden die met hun prestaties de huidige generaties een dienst hebben bewezen. Deze 'Toppers' zijn geraapt uit de ereleden van de (K)AVB en de laureaten van het Damesfonds. Dit keer Ernst Krelage.

Tekst: Maarten Timmer

Afbeelding: Frans Hals Museum, Haarlem

Na het plotselinge aftreden van voorzitter Wentholt zat Krelage op 9 januari 1922 weer als voorzitter een vergadering van het hoofdbestuur van de AVB voor. Een van zijn speerpunten was het instellen van een periodiek overleg tussen de dagelijkse besturen van de AVB, de Bond en HBG. Op 19 januari vond het eerste overleg plaats. Tijdens het tweede overleg werd de naam Centraal Bloembollen-Comité (CBC) bedacht. Dat hield zich bezig met belangenbehartiging en onpersoonlijke reclame zoals een tulpenbeplanting in Parijs in 1923. Dit was in feite het begin van de onpersoonlijke reclame, zoals het CBC die later zou organiseren. Door allerlei ontwikkelingen, zoals het manifest 'Een ernstig woord', groeide de behoefte aan fondsvorming om naast de belangenbehartiging ook wetenschappelijk onderzoek en onpersoonlijke reclame te financieren. Toen allerlei verenigingen voor die doeleinden twee cent per roe wilden gaan heffen bij hun leden greep Krelage in. Hij bundelde al die verenigingen in het CBC en maakte de statuten voor het CBC nieuwe stijl. Op 10 juli 1925 was het 'nieuwe' CBC een feit. Het CBC zou het twee-cent-per-roefonds beheren en voor de uitgaven kwamen twee commissies: een voor het wetenschappelijk onderzoek, de CWO, en een voor de onpersoonlijke reclame, de COR. Het eerste jaar kwam er ruim 41.000 gulden binnen, waarvan ruim 36.000 gulden voor het onderzoek en ruim 7.000 gulden voor de onpersoonlijke reclame. Uiteraard werd Krelage voorzitter van het CBC.

TENTOONSTELLING 1935

Een ander speerpunt van Krelage was het weer organiseren van grote internationale tentoonstellingen. Tijdens zijn bewind werden dat er twee, een in 1925 en een in 1935. Die van 1925 was een groot succes, zowel in publicitaire zin als financieel. Er schoot voor de AVB een klein

Eerste medailledrager

batig saldo over. Die van 1935 bleek publicitair wel weer een succes maar leverde een onverwacht grote financiële strop voor de AVB op. Er kwam een tekort van ruim 27.000 gulden tevoorschijn. Een commissie van onderzoek schreef daarover in een geheim rapport dat de financiële commissie grotelijks had gefaald. Krelage trok zich dat als voorzitter van die commissie zo aan dat hij aftrad als voorzitter van de AVB.

Hij nam afscheid in de algemene ledenvergadering van 16 december 1935, werd erevoorzitter en kreeg een portret geschilderd door Oscar Mendlik, een mede-Rotarian. Van Slogteren reikte hem als voorzitter van het Nicolaas Damesfonds de eerste eremedaille uit.

VEREDELAAAR

In 1922 verscheen de laatste catalogus van het bedrijf. In de periode daarvoor had Krelage delen van de handel en gebouwen afgestoten en in 1923 vond de laatste groene veiling plaats. De bezittingen van het bedrijf (vooral de grond) bleef hij tot in 1951 verkopen om in zijn levensonderhoud te voorzien. Op 5 januari 1932 liet hij zich als 'koopman' uitschrijven bij de Kamer van Koophandel. Tot die tijd bleef hij op keuringen en tentoonstellingen nieuw gewonnen cultivars inzenden. Zo introdu-

ceerde hij naast de Rembrandttulpen (1899) en Leliebloemige tulpen (1914) ook de Mendeltulpen (1921). Vanaf 1915 bracht hij naast andere gewassen 290 nieuwe tulpencultivars op de markt.

PUBLICIST EN EREDOCTOR

Naast veel artikelen schreef Krelage in 1910 het gedenkboek bij het 50-jarig bestaan van de AVB en in 1911 'Een eeuw bloembollenteelt: het honderdjarig bestaan der tuinbouw-inrichting 'Bloemhof' herdacht'. In 1935 verscheen 'De Haarlemsche Debating Society' en in 1942 publiceerde hij twee boeken: 'Bloemenspeculatie in Nederland. De Tulpomanie van 1636-'37 en de Hyacintenhandel 1720-'36', en 'De pamfletten van den Tulpenwindhandel 1636-1637'. In 1946 verscheen zijn belangrijkste boek 'Drie eeuwen bloembollenexport. De geschiedenis van den bloembollenhandel en der Hollandsche bloembollen tot 1938'. Daarvoor ontving hij uit handen van Van Slogteren op 10 maart 1947 een ere-doctoraat in de landbouwwetenschappen.

Omdat Krelage (1869-1956) erelid (1920) werd en de Nicolaas Dames medaille ontving (1935) besteden we in twee afleveringen aandacht aan hem.